

იუმორის გული უსრნალი

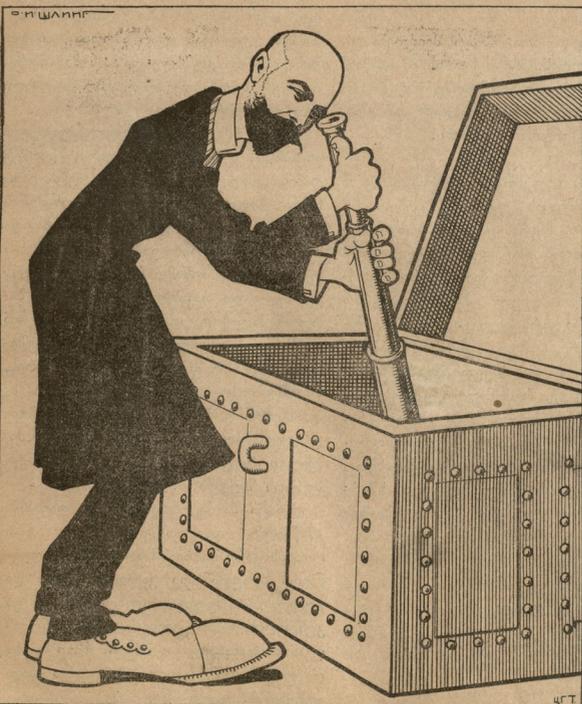

აშაპის ააფორასი

№ 3

თეატ.

ს უ ლ ი კ ო.

(ავაის მიბაძვა)

სედის ღრუბელი მომაწვა
სიცოცხლე ჩემი კრულ იყო,
შევსძახე ტკბილსა „იუმორს“:
„სადა ხარ ჩემო სულიკო?“

„ეკალში“ ყვეი შევნიშნე
საწყლათ რომ მოკუნტულიყო...
მივებმატკბილე ყვანჩალას
„შენ ხომ არა ხარ სულიკო?“

მოვსტყუდი... მისი ნათქვამი
ნეტამც სულ არა თქმულიყო!
გლოვის ხით თავზე დამხზავლა:
„აღმეციებს ვწერამ სულიკო“...

თვალი ვარიდე ყვანჩალას
სევდა არ ვადასულიყო,
კვალად შევნიშნე „ეკალში“
ბეკვა ვახლოთულიყო...

მიველ და ვსთხოვე უმანკოს
ტკბილ ხმაზე მომართულიყო;
ვკითხე: „თუ უმუნვის მალამო
შენ ხომ არა ხარ სულიკო?“

ზურგი მაქცია ცხოველმა
სახეზე დამანჭულიყო,
კვალად დაიწყო სიმღერა
რაც მისგან ბევრჯელ თქმულიყო.

არ მეუცხოვა ეს „კანგა“
რადგან მას დაწვეულიყო,
და თანაც ჩვენი ბეკვა
არც თუ ჰკუბზე სრულიყო.

ბატუმის კასის მიეროსკოპიული გამოკვლევა.

გავფორდი იმა ბუჩქნარისა
 „ეკლათ“ რომ ამოსულიყო.
 კვლავ სევდამ დამიჯანბნა
 სიცოცხლე ჩემი კრულ იყო.

ეშმაკი.

მათრახის კული.

„ეშმაკის მათრახი“ ჩვენ მეორე ნომერ-
 შივე გავაკანთი მკითხველ საზოგადოებას
 და ვაუწყებ მისი ვითარება. ის არც თუ
 ისე საშიშია, როგორც ეს ბევრს ჰგონა.
 თუ გახსოვთ ისიც ვსთხოვეთ საზო-
 გადოებას, რომ ძალით არაფერს ვაკროდა
 მას, რადგან წინააღმდეგ შემთხვევაში სი-
 ნაწულეო გვიანო-და იქნებოდა, მაგრამ
 ამაო დარჩა ჩვენი
 თხოვნა ჩვენი ვედრება,
 და ნახათ ახლა მისი კული
 ვის გაეკვრება.

***

ვეგენი დვლი. ქართველი მკითხველი
 ჯერ კარგაი ვერ იცნობს ამ ახალად მოვ-
 ლნილ მგოსანს და რომ შესაძლებელი
 იყოს უშჯობისი იქნება მისი სრულიად
 არ ცნობა. ეს კი შეუძლებელია, რადგან
 ვეგენი დვლი ამბობს:

„სანამ ცოცხალ ვარ ქვეყნადა
 არ ჩვეუქნაღვ ენას...“

მისი ენა, რაღა თქმა უნდა მისი ნებაა
 და ვაღუყუებოლებაც, როგორც ხედავთ,
 ისეთი გამოუტანია, რომ სიცოცხლეში არ
 ჩაიწყვეტოს ის.

საზოგადოთ გამოაკვლელია, რომ ენის
 მოძრაობას კავშირი აქვს აზრთა მოძრა-
 ობასთან და თუ შეხვდებით სადმე ენის
 დამოუკიდებელს, ანუ გონებისაგან ავტო-
 ნომიურ მოქმედებას, როგორც მაგალითად
 სათავად-აზნაურო სკოლის ზოგიერთი კრე-
 ბებზე ხდება, ეს გამოწაკლია.

ცხადზე უხედავია ბანი დვლი ლუმე-
 ტის ნაწილთა მართო ენას ამოძრავებს
 თვინერი ტვინის თუ აზრის მოძრაობისა; და
 ამ პირობებში დაუწერიბა მას თავისი შე-
 სანიშნავი „სინდერგის“, რომლებსაც სა-
 თაურათ „წკებელი“ აწერია.

ვეგენის თხოვნები, რასაკვირველია
 — პოეტურათ, ანუ ლექსურათ არის და-
 წერილი და ისედაც უბადრუკი აზრები
 რიგებში ძებნაში სულ მთლათ დაუშახი-
 ნვებია.

პირველი სიმღერა თავადს ეხება. ჯერ
 თავადები თურქ კარგს კეთაში კოფილან,
 „მჯარამ დრო ვაღუტრიადასა:
 ჩამოურთვათ მსახურები
 და ჩამოყარეს ამასკად
 სახვადათ მათ ვურება,“

„გა ბატონს, ვუა ბატონს
 ჩვეუქნე მათ ქადაბატონს
 ახლა ვმარა რაც რომა ვთქვა
 ცხესუი არეინ ჩამგდას!!!“

თქვენ რა აზრისა ხართ მკითხველო არ
 ვიცო და ჩემი აზრით ამ „პოეზიის“ ავ-
 ტორის დიხასაც რომ ეკადრება ერთი მაგა-
 რი მათრახის კული. რაკი „ციხეში არა-
 ვინ ჩაავდებს“, ვეგენი დვლს ყველაფერი
 სისულელედ მისატყვებელი ჰგონია. აღმათ
 ასეა ციხის შიშისაგან დაბნელებული აზ-
 რი რომ თავს აიწყვეტს.

მეორე სიმღერას ჩვენი „პოეტკ“ მღვდლებს
 უძღვნის და რასაკვირველია აქაც ჩვეულე-
 ბრივ ურცხვობას არ ერიდება.

„სათქვამა ძველთაგანს
 წინ რომ შეგხვდეთ დიდათ მღვდლო
 გრძელვაპა და წვერ ცანჯარს
 მატყუარს უწმინდელო!
 თუ რამ გსურთ არ დაინმისთ
 ამასუ წაველეთ ხელი“ და სს.

ახლა გვიტოვებთ მე თქვენ: როგორ
 გგონიათ ეს ახალი ქართველი მგოსანი შე-
 იძლება მოთავსდეს „სამყაროში“? ჩვენი
 აზრით არა და არა. ის არც შეიძლება ვი-
 სმე ეკონომდეს. პირიქით ის იმ ადამი-
 ანთა ჯგუფს ეკუთვნის, რომელთა აზრით
 „მთავარს ვაბუტრეში აკეთებდნ“ და „და-
 მიანები ცხვირებით ფიქრობს.“

***

ეშმაკებს. გუეცხოვებით, რომ მგოსნის
 შემდეგ მათრახის კული „ეშმაკებისაკენ“
 გადავიქნეთ, მაგრამ ეს ჩემი ბრალი არ
 არის, ვინაიდან „წინააღმდეგის“ რედაქციამ
 აშკარათ მისაყვედურა მათი ეგრე მივიწ-
 ყება. ლმერთი რჯული, მე ოღნავაც არ
 დამეინაშვებო ღირსეული კრებული და შე-
 ძლებისამებრ მთხუვდაც ხშირათ განიავა-
 რდებს ჩვენი მათრახის კული, მაგრამ ნურც
 იმას გვიწყენენ, რომ მართკ ეშმაკებისათ-
 ვის ვერ მივიცალით. საზოგადოთ „წინ-
 ააღმდეგის“ მგოსნებს და ფილოსოფო-
 სებს საკუთარი ხელით გამთარახებუც
 ეყოფა და კარგს იხამენ ჩვენ თუ ხშირ-
 ხშირათ არ მოგვავედენენ ასეთი უსიამო-
 ენო საქმისათვის.

ეშმაკი

დროების კაბი

შენი ქირიმე, დროება,
 გთლი, როგორც დანა ყველსაო,
 შენი იმედით ცოცხალ ვარ,
 ხშირ-ხშირათ ვიღობო ყელსაო!
 თვეში ოც მანეთს მაძლევენ,
 თუ კი გავანძრე ხელსაო

და თითოს მინც ჩავასმენ
 ვისმე, სიბარლის მთქველსაო.
 მე ვინ მაჯობებს ხერხშია?
 საქმეს გვიჩინავ ძნელსაო:
 მტერს ისეთ საქმეს წავიღებ,
 რომ სულ ნატრობდეს მხსნელსაო.
 და მხსნელით მივალ ისევე მე,
 თუ ვეხდევ საფნელსაო,
 ავიღებ რომ შეგეცოცხლო
 ჩემ ვიჯებს ისეც სქელსაო.
 შენი ქირიმე, დროება,
 გთლი და გთლი, როგორც ყველსაო,
 შენ მაქმე პურსა ცოცხალსა,
 არც მვედარს ამბებ ხელსაო.

ნ. ზომბოლეთლი.

შეშაპის მოგზაურობა.

ჩემი ცხოვრების საუკეთესო წამები სა-
 ყვარელ ბათუმში გამიტარებია. ეს იყო
 მაშინ, როცა სამოთხეში ყოფნის დროს
 ჩვენზე განრისხდა მამა ლმერთი და დღე-
 მიდან ქვეყანაზე გდმოგვიძახა. მას შემ-
 დგ ავერ რამდენი ხანი გადის და ბათუ-
 მი ჩემი ველოდნენ ანარ ამოდის. აი გუ-
 შინაც ფრთა გავშალე და იმას მივაშურე,
 რომ ერთხელ კიდევ დამეტეობო მისი ხილ-
 ვით ტანჯული სული.

მაგრამ თქვენს მტერს, მე იქ ვასაქირო
 ვადაშდა. ვერსად თავშესაფარი, ვერსად
 დამის ვასათევი ლოავი! ზოგს ჩემი ეწი-
 ნოდა, ზოგისა მე. არც თუ ლონდონის
 სივლზე წასულ დრეგვატებს მოხლო-
 მიათ ამდენი წოწიალი, რაკი თქვენმა
 უმარჩილესმა მონამ განიცადა. ბოლოს
 ცარიელი და თავისუფალი აღმოჩნდა ბა-
 თუმის ქალაქის კასა; მუნ შეველ და
 დავბინავდი. თვლილი და უღარდელ-უში-
 შარი ბინა თუ გნებავთ სწორტყ ეს არის,
 მშენიერი სუფთა და მაგარი ოთახები,
 ათასგვარ ეშმაკური ვასალებებით და
 ურდულებით. მყუდრო ბინამ მყუდრო ძი-
 ლიც იქის და მეორე დილით საშინელ
 სურათს შემეცწარი.

ვიტაცა შეგვეყრა და თეთრ თავიანმა
 ენაწილმა დაუკითხავთ ვალო ჩემი
 ოთახის კარები. შეგ ჩამოაყუდა რაღაც-
 ნაირი „ჯადოლსური კალიდესკოპია“ და
 ვეძლასმით შეუღღვა ოთახის სხვადსავე
 კუნქულთა გამოკლევას. ასტრონომის
 უკან მოსამსახურეთა მთელი რივი იღვა
 და გულის ფანქკალით მივლოდა ახალ
 აღმოჩენას.

უტებ ოთახის მარცხენა ყურეში შეიდი
 კაპიკი სპილენძის ფული და სამ კაპიკიანი
 მარკა აღმოჩნდა. მოსამსახურეთა სინა-

როლის სახელი არა ჰქონდა. ყველას უნდა ჯამაგირი მიეღო, მაგრამ ეს ფული ნახევარსაც არას ვახდებოდა. ქალაქის საბჭომ მისვე იქონია ამის შესახებ მსჯელობა და უწყობის წინადადებით გადასწყვიტა: უწინარეს ყოვლისა ახლათ აღმოჩენილი ფულებით დაკმაყოფილებულ იქნან პირველდაწყებითი სკოლების მასწავლებლები. ფულის გასანაწილებლათ არჩეულ იქნა ცალკე კომისია.

ცოდნით მხილულდა, უფულოთ დარჩენილ მსახურთა ხილვისაგან. საკუთარი ჯიბიდან ამოვიღე 15 კაპეიკა და, ოთახის მეორე კუნძულში მივაწყე. ახლა უნდა უფროთა ქალაქის თავისა და მოსამსახურეთა ხიზარსა, როცა ტელესკოპით აღნიღ თანხს აღმოაჩინებ; თითონ მე მოკლებული ვარ მათი ხილვის ბედნიერების, რადგანაც

* *

ამ დროს ქუთაისში გახლავარ, სადაც აუცილებლათ უნდა გვიამათრახო „ისკარის“ რედაქცია. ან კი მიბრძანებლეთის გულისათვის არ ვემართლები გამათრახებას? საიდუმლოთა წერილი მივსწერე და ამათ კი ჰხარაკში გაუტარებიათ და საკვეყნოთ გაუხდიათ. ეს ისეთი საქმეა, რომელიც შეიძლება დიდი ზარალით გათავდეს. უემპის მათრახის“ მკითხველებმა ვერაოდეს იხილონ საოცნებო სახე იმათი, ვისი ხილვაც ასე ენატრებოდათ. გულმოსული შევიქვარ რედაქციაში, მაგრამ კარზე დაკეტული იყო, ხორც შესხმული არსება იქ არავითარი ყოფილა და ისევ უკან გამოვბრუნდი.

შვილობით ჩემო იმეღ! ცხადზე უცხადესია დავით ნიკოაძე და ჩენი დიდიმი თავის სურათებს მუშისავითა შერნახავენ. ვგონებ ნიაკაც აღარ მიიკარებენ არა თუ ეშაპის ხელებს. ყველა ეს კი „ისკარის“ რედაქციის ბრალია. რით მიზიარებენ ამ ზარლის ანაღაურებსა ჯერ-ჯერობით არ ვიცი და თუ რედაქციაში ვისმე მოვასწარი მაშინ მე ვიცი და ჩემმა მათრახის კუღმა.

* *

ახლა კი ისევ ისა სჯობია კახეთისაგან ექნა პირი. ხაშის „რევოლუცია“ უმედი მორიგებით დასრულდა, მაგრამ კახელი გლეხთაგანა ვასაოცარ „მხნეობას“ იჩენს ამ რეაქციის დროს.

ჩაქევაება, შეშურება და კეტებით ხილვის დაქუთაინება ჩვეულებრივი საქმეა საზოგადოთ კახეთისა და კერძოთ ვარეუთ კახეთის ცხოვრებაში. ასეთი საშვლებით კახელები ქურდებს ატყვიანებენ და საპი-

როა იცოდნით, რომ აქ უმოთავრეს ნაწილათ პირუტყვის ქურდობა სწარმოებს. ალბათ ამ გარემოებით აღფრთოვანებული თანხალურელი გლეხები დახეიდენ ქურდობას და ძროხის ბარკლებს ურტყაიდენ ცხვირ-პირში, ვიდრე ქურდი არ გამოტყდა თავის დანაშაულობაში. მომეწონა ესე ლმობიერება.

* *

მაგრამ არც თუ რესტორანი ტილობუქების ხაზენია ძროხის დროს. გაჯიუტდა მანი აღექსანდრე და ჩინეთის მოვლიანი პგონია თვისი თავი. მასზე არ ვასტარა არც მოსამსახურეთა კავშირის წინადადება, არც „ხაზენთა ბიუროს“ „შუამდგომლობამ“. ის მაინც თავისს გაიძიხის: „აუხეხვედ მივიხიზარო თქვენი ყველანი“.

რად თქმა უნდა მანი მანქანოების ფეხებს არავინ შეეხებოდა. მაგრამ მისი რესტორანი კი „პოლიკოტა“ გახლავით და როდის ვანიკურება ღმერთმა უწყის. ყოველ შემთხვევაში არა უადრეს თავის ხაზენისა.

ეშაპი.

ასეთი კურიოზი!

— ასეთი კურიოზი მხოლოდ ქუთაისში შეიძლება მოხდეს, მხოლოდ ქუთაისში...

ამბობს ადვკეპული მესტარაძე ვარლამ ჭანსაძე.

— რა ამბავია კატო, რა კურიოზზე ღამნარავთ? შეკვივს სოფლიდან ჩამოსული მქსიძე და ცნობას მოუყურებათ მოკლედ კურიოზის შესქესს.

— არა მითხარა თუ ძმა ხარ: რა მუშების საქმე მესტარაძე გოდას გააკვამს თუ სახლში იყოფიყვინ? ესეც იმათ ეგონა მიუყრიათ მოსოფენიებაში ხომ არ შედას. სწორეთ გჯანარა მქეყნას და ეს არის.

— არ იტყვი კატო რა ამბავია?

— როგორ რა ამბავია. დედაკაცი გუგუდე ემწეწოდ, ჩემი ცდო... არა მითხარა ამისთანა მგავლიათ ვანა ერთა და ორთა? ნახევა: იმ კაცი და ცხოვრებს თავის ცდოვანს და ცდოთა ქმართან. ვადგას შორანსში კადრე გაუთხოვათ თავისი ცდოთ და კაი ბეჭისთვისაც მუშავა. ჭო, დედაკაცი გუგუდე და ამისხდრქენ-ბით მუშები

— როგორ, რა გეხდიათ?
— უთვლი უნდა დაბრუნდა და შენთან ვეხივართ, მე კჳრ არ დავუყრე რასაკვირვება, მაგრამ ბოლოს გამეფიქვენ და თქვამებულო გავხდა დედაკაცი ისე თუკნის ჩამოჰყვანს. სხდა რას გავს ეს თუ ძმა ხარ?
— მტრითმა დავიფარეს თორქმ ასეთა წესებით რომ სოფელში შემოვიდეს შენა მტრთან ჩემსადარ ვეგნხვარებას.

ტრავი.

სიზმრის ახსნა.

საზოგადო.

1) პესკალოცკი იხილა პედაგოგათა შორის უბადლო, ლექსითა ქართულითა მოუბარა—კეთილია: სიზმარი ესე ყოველთა ემათა შინა ავიხილვის კეთილად, რამეთუ მოასწავებს საუბარსა სურგულაძის მის პეტრესა მიმართ, რომელი ყოველგან არს და აღავსებს ყოველთა ყმაწვილთა მადლითა თვისითა აწ და მარადის და უქუნიოთ უქუნიისამდე ამინ.

2) კვერცხი იხილა ლაყე, სუნისა ავისა დამყენებელი—ცულია: ემასა რომელსა სანახაბო ესე მოასწავებს თავსა „მგონისა“ მის მიყაროლისასა ცილის წამებითა შინა მოცულსა.

სხეთა ემათა შინა სიზმრის ავისა შემდეგ შეიქმნა კვირეულსა ვაზეთსა „ნი-მელურისა“, რომლისა ესეთ სურნელებასა არა აქვს დასასრული.

3) შაქრისა სჭამედ საძლომით და არა განიცდიდ სიკვამობასა მისსა—ავია: სიზმარი ესე მრავლად ახდენის და ყოველთა ემათა შინა მოასწავებს ქველმოქმედთა ჩენთა კეთილთა დაბრებთა, რომელთა აღსრულებასა წინაუბროდეს აღსასრული სიკაცხლისა თქვენი.

4) ქუბურის იხილა მტყენი და წვიმა ვიღოდეს არარა.—საციენლია: ემას ყოველსა და ქვეყანათა ყოველთა შინა სიზმარისა ზემორე თქმულისა ხილვა ახდენის საცნლათა, რამეთუ მოასწავებს მუქარასა „ანარქო-კომუნისტასა“, რომელნიცა უმეცრებათა თვისთა შინა მსხლომარნი განზრახვიან არა თვისთა, სიკვილითა სიკვილითა დათარუნვასა, არამედ მოყვესთა თვისთა მოსპობითა „შანტაჟისა“ მის ძირთან აღმოფხვრას.

ოღუზგამითისა წილ

5) ნიკოკი ნახო, ბაზარსა შიგან ვიღვამთ თავისა ქალა შეიფხნონ.—ცვალებილია: ემას რომელსა სიზმარი ესე ახდენის ავად. რამეთუ ნიშანი ესე მოასწავებს „სინგალისა“ მოყმეთა მის ახლორე მავლთათვის, შეპყრობად მოყვესისა უცნობისა ავრეთვე ბაზარსა შიგან საყუთარისა საქმისა აღსრულებად ჩამოსულისა.

სხეთა ემათა წილი: სანახაბო ესე მოასწავებს სადურთხესა არავითარსა, რამეთუ წყაროსდენდვის რწყულითა მით მოუტყენართა ქალსა ზედა თავისასა ხე-

ცინითა და ვნებასა საზოგადოებრივსა არაარს მოიტანს.

6) დიმიტრი იხილო ბაზარსა შინა ოზურგეთისასა მავალა წვივებსა თვისისა ფხანის მოქმედი.—ავია: ჟამთა ყოველთა შინა სანახაობა ესე მოასწავებს სიგნალსა მუნჯურსა, ინგუშთა მათ თანაარს მისთა მავალთათვის, მსგავსათ ამბორის მატხოვარისა ბაღსა მას გეთყმენარისასა, რამეთუ ინგუშთა მათ არა იკოლიან ენა ესე ტუბილ ხმოვანი ქართული ჩენი და „სიგნალისა“ ამითა გულის ხმად იქმოდინან შეგურობასა ახლორე თვისთა მდგომისა მოყმისა უცნობისა და წარავლინებენ მის ტულსათა საყუდელსა, რომლისა გამსებასა არა აქვს დასასრულ.

ხიკინითა რწუცილისა მოუხვენარისათა, სიზმარი ესე აროდეს აიხსნების, რამეთუ ნესტარი იგი სატელი რწუცილისა მკირდელ და უგრძობელ არს სქელისა ტყავისათვის რაინდისა ჩენისა.

— უჰ... უჰ... ღმერთო მიშველე.

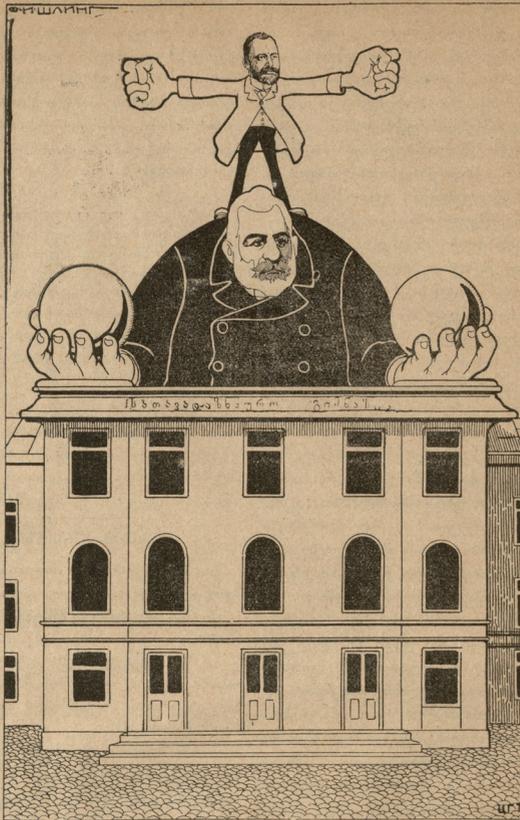
მუთანისა წილ.

7) ჭილაძე ნახო ვარლამად წოდებული მუშათა მიმართ მოალერსე.—ავია: ჟამსა რომელსა სიზმარი ესე ავიხედეს უბრალოთა და შეეჩხირო კომისიასა მას არა საშენოსა, მოყუასთა თვისთა სვენებლათ.

სხვითა ჟამთა და გარემოებათა შინა სანახაობა ესე მუშათა წილ ახდების კვალად სიავით, რამეთუ განიკლიან დღენასა ხაზინითა თვისთავან.

8) ჩარეჟოვი ნახო დიმიტრი დელა-მინისა ტრიალის მტიკებათ—კეთილია: ყოველთა ჟამთა შინა შესწრა კამპანისა კეთილსა და მიიღო სათრობელა იგი ჩარეჟებითა და არა ჭიკითა.

9) ვანო იხილო ჩეკეცტაძე, ჯვარისა წერად განმზადელი—ავია: სიზმარისა ამისა ხილვა ქალწულთა მათ წილ ახდების ავიდ, რამეთუ ნიშნავს არაოდეს გათხოვებასა.

ეროვნული ტაძარი.

„ეროვნული“ ტაძარი.

ქართლ-კახეთის აზნაურთა „ეროვნული“ საბუღარი, „ფიჭვი-გორას“ გაღმა მზარეს დიდებული სღვას ტაძარი.

პირს უმარულ შეცხებულთა და მალდობზე გაღმომდგარი, აბრაილესს ამაყ თეაღებს ახოვნებით შეუღარი.

ვერის ბაღებს გადაწყურებს სად თეაღთა ვლიან დღენი; მუნით ესმის ზურნის ჰანგი აროდეს ჟამს მოსაწყენი.

დასავლეთის გრილი სიოა მუღამ უქრის, უქირკილებს

და შუბლს მზისგან ვანაწროთობსა დაუაგობს, გაუგრილებს.

სღვას ტაძარი დიდებულთა ცაში გუმბათ ამართული, დიდი „ბუღლას“ ქანდაკება თეაზე აზის ფეს-მორთხებული.

მისი სახე ღმობიერი, უანგარო, ფაქიზ-წინდა, სულ რომ გეცვას თვალთ წინაჲ ვერ გასძღები, მაინც გინდა.

ხელთ უპყრია ვით მატხოვარს სამყაროს ბურთი ორი! ეს სიმბოლოა ერთობისა ერთმანეთის თანაწერი.

მას ჰაბუკი საოცნებო, ახოვნებით აღვა რგული, თითქმის მხრებზე შესდგომია მრისხანე და წარბ-შეკრული.

განთავისუფლებულ იქნა და მიუეჯავოს მასაცი ჩეკებშითა და მათრახებშითა.

7—ავანტიზიზმად აღებული ფული უნდა გადაეცეს დანიშნულებისამებრ, და ვინც მასიკოსივით უქნის „უკუ-მალისა“, წვერობისაგან განირიყოს პანდურით ჯილდო დეგულ.

8—მოთხოვოს შემოქმედურებს სულზე 60 მიანეთი, ხოლო ასკანელებს სულზე 15 მიანეთი.

ჯერ ჯერობათ ესეც კმარა ჩვენი ბაჟორის დასახსიათებლად და შეუდგევი მათი მოქმედებაც არ დაყოვნებს თქვენს რეაქცივაში მოურეჩას.

პატივისცემით კლავი.

პარტიული მოღვაწეები.

(ცნობები ხ. ტიხინაძისა).

„აკაკი წერეთელი, მოგვსენებათ, დიდის წერეთლიანთ გვარის ჩამომავალია; ამით გვარს და მოდგმას ეკუთნინა ზურაბ წერეთელი, ნესტორ წერეთელი, მამა პოეტისა როსტომ წერეთელი და მრავალიც სხვა პირები, რომელნიც ოდესმე დაამშვენებენ იმერეთის ერის ისტორიას, თუ ეს ისტორია დაიწერა და ეს პირებიც მოექცენ შიგ“.

„აკაკიმ ჯერით სწავლა ქუთაისის გიმნაზიაში დაიწყო და მერეც რუსეთს წავიდა. უნივერსიტეტის გათავების შემდგომი წლები შვიტოთა და თავისი ქვეყნის ერის საქმეებს ენახებოდა; კერძო და სახელმწიფო სამსახურში არ ყოფილა“.

„დიდი და მრისხანე როსტომ წერეთლის შვილი ქართველი მოგასანი გამოვიდა, იმ ოჯახის შვილი, რომელთა ცვარდა ოჯახზედაც ძლიერ ბევრი ოცადე ტრიბუნებს; მათის მეოხებითა საწერეთლოს გლეხებაც სისტემათ იღვენებოდენ, ინაგერობენ და იტანჯებოდენ“.

„ამ ხანებში თავადებს ფული „შემოაკლდათ; ფულისთვის გლეხებს მიზართეს და დიწყეს მათზე მამულების ყიდვა ნაქირნაქერ“.

„ასეთი გამსიყადე პირთა რიცხვში უნდა მოჰყვეს აკაკი წერეთელიც; როგორც შევიტყე, ამისგან ძლიერ ბევრს გლეხს უყიდნია მიწა მამული და დღეს შესაუფორავ განმდარა, რდეს იგი თურმე წელიში გაშლილა და ცოლ-შვილითაც სიხარულს მისცენია“.

„აკაკი, როგორც კარგათ მცნობი ქართველის უმიწა-წყლო გლეხის ცხოვრებისა მამართლირთათ მოიქცა და სხვებსაც მცნებათ დაუტოვა ასევე მოახერხონ და თავიანთი მამულების ერთი ნაწილი თავიანთ

აკაკი წერეთელი.

ვიანთს ნაყმებს უმიწა-წყლო გლეხებს მიჰკიდონ“).

„აკაკი ცხოვრებაში ბევრნაირათ იქნა ახვეწილ-დახვეწილი და ხშირათ ისეთი გაჭირვება ჰქონია, რომ მკევე კიტრით, ხაშით და ცხვრის თავით იკვებებოდა; ისიც ერთ დღეს და ერთ კვირას კი არა, არამედ მთელს თვეებს“.

„პირველი ლექსი მოგასანი „ციკარაში“ მოათავსა 1858 წელს“. შემდგომ „დროებაში“, „მნათობში“, „შრომაში“, „იმედში“, „ივერიაში“, „თეატრში“, „ჯეჯეჯილში“ და „კელოში“.

„რდეს ჩვენს მწერლობაში აკაკის შუქმოსილი ოლაგი უკავია. იგი არა თუ მართათ ქართველს მწერლობაში, არამედ დღეს მისი ცალი რუსეთშიაც არავინ

*) ეს დიდებული დავალება თავადებისა, როცა მათ ფულები აკლიათ გლეხებს მიყიდნათ თავისი მამულის ნაწილი და ამით „წელიში გაშლილ“ ისინი ამ ბოლო ხანებში აღარ ისურვენ „პართფლმა მდამობეზამ და იმ ხოშ გაყადნიერდენ, რომ განაცხადეს: „მამული ჩვენია და რისთვის უნდა გიყიდოთ“.

არის რუსთავანი; ეს მალა სდგას ყველა მათს ძველსა და ახალს მოგონებზე; ამის გვერდით მათ მოგონებიდან ჩვენ ვერავის ამოუყუყუნებთ, აკაკი რომ რუსთა დაბადებულიყო, რდეს იგი იქნებოდა მათი დღეობა, მათი სიამაყე, ამისთვის მგონი სიცოცხლეშივე დატეგათ ძეგლი, რადგანაც ეს მათთვის მოუყუყუნელი მოაქვას იქნებოდა“ (კურსივი ჩვენია).

„როცა აკაკის შესახებ ქართველ მეღმესეებისგან ქებათ ლექსი დაწერილა, ყველა ერთათ რომ შვიკრიბოს და დიბეტელს იგი რამდენიმე ტომი გამოეცა“.

„აკაკი ძალიან ელტვის და ეტრფიანება ტენზორიტების და სიმართლეს, ნამეტურ თანასწორობას. იმისთვის სულ ერთია თავადი, აზნაური და გლეხი“.

„ქუთაისის საადგილ-მამული ბანკში თავად-აზნაურთა კრება იყო და ერთხმით გადაწყვიტეს აკაკის წლიური ულუფა დაენიშნოსო, მაგრამ მიცემით კი არავინ არაფერი მისცა“.

„აკაკს ჩვენს ძველ მხარეებზე კი შეხედულაბა აქეს, ისევე ქართველ ქალღებუ და უფრო უზირატესათ მიანია ძველი ქართველი ქალღები“.

„ამ ოცნებით გიტაცებულმა მოგასანმა ერთხელ დიდი შეცდომა დაუშო. მცნეთაში ასახლავდებოდენ ერთ ძველ გვამს, რომელი გვამიც რომა გამამდარი იყო ქართველ გლეხების სისხლით. ამ სისხლის მსმელის დასაფლავებამ გიტაცა მრავლის გვამნი ქართველთა, რომელნიც მიპატებულნი იყვნენ ჰორისუფალითაგან. აკაკიმ წარმოსთქვა, რომ ეს არის უკანასკნელი წარჩინებული დედა ქართველთა, რომელიც რდეს მიწას ეფარებოდა“.

„მაგრად ამისა აკაკი ისეთი პირია, რომ ვინც უნდა დაპატრონს ყველას იწვევა, არავის აწყენინებს“.

„აკაკი ხშირათ ქორთებსაც უჯერის. 1858 წელს, ზოგიერთმა მეჭორე პირებმა აკაკის მიუტანეს ამაგი, ვითომც პ. ცახელი და მე (ზ. ქ.) ფულს ვაგროვებთ, ამ ფულით ვიღაცა მკერდისა ქირაობას ვაპირებთ, რომ აკაკი მოგვკლათ. ამ ქორმე ერთი აურ-ზაური ასტება“.

„ვიდრე აკაკი ხნიერი არ იყო, ტანისამოსს უბრალო ფსისის ატარებდა, მაგრამ სუფთას; ტანთსაცმელს ხომ გავლენა აქვს და იგი მოგასანს უახლოვებს უმრავლესობას“.

„ქამარ-სამაში და ასეთ საქმეებში აკაკი არ არის მიანცა და მიანც უშომა“.

კი.

„აკაკი ქართველების მეცხრამეტე საუკუნის შოთა რუსთველია“.

ხ. ზ.

მეთხველის საყურადღებოთ ვაცხადებთ, რომ ზაქ. კიქინაძე საშინდელი მტკანდნა ძველი ქართულისა და რაც ზემოთ მოვიყვანავ ყველაფერი მისი წიგნიდან არის ამოღებული სიტყვა სიტყვი. ეს წიგნი გამოცემულია 1897 წელს, ასე რომ აკაკის ბოლონდელი მიღვაწეობა მასში არ არის აღწესებული, თუმცა წინანდელი ზაქარიასებურათ არის დალაგებული.

დღევანდელ მოძრაობას აკაკი თიაუგრანობს, თუმცა ხანდღან აქაც მოსაკლავლეს. ყოველ შემთხვევაში ის თავის ტოლემში ყველაზე მეტი თანამგრძობია.

ამ ბოლო ხანებში მწერლობას თითქმის სრულიად ჩამოეცალა. უყინასენლათ „ხუმბოზი“ მუშობადა, რომლის გულისთვისაც ამ სიბერის დროს მასაც აჩვენეს მეტეხის ცივი კვლები.

აკაკი ღუმის არჩვენებაზეც ერევა და წელს სახერის მემამულეებმა „ვიბორშიკთა“ აირჩიეს. დეპუტატობა, როგორც ვფიქრობთ მას არც შეუძენს და არც მოუწყეს, თუ საარჩევნო კანონები სულ თავდაყირა არ დააყენეს.

უცხო სიტყვების ახსნა (იხილეთ „შორღო“ № 3)

უამი — ბურჯუაზიული საშუალება და რბიზთა თვიდან მოსაშორებლათ.

ულევა — პატრიოტული ომი.

ურუნტელი — ჯაშუშ-პოლიციელების დანახვა.

უთლი — გადამღები ავადმოკვობა, რომელიც მეცნიერების გამოკვლევით პოლიციაში ყოფნის შემდეგ ემართება ადამიანს.

ჩახა-რუხი — „ისარ“ „ნიშადურის“ მოწინავე წერილები.

რბევა — ხალხის კეთილდღეობაზე ზრუნვა.

რევენი — ბიუროკრატიულათ მომწიფებულად აღამიანია.

რტი — კანცელარიაში 30 წლის დამსახურებული ჩინოვნიკი.

რყევა — კადეტების ტაქტიკა.

რწმენა — საქანქარო საქონელი, რაიცა ადვილათ გაიყიდების.

რყევა — „ბოსიაკური“ დამთქარება.

რუღლი — ბურჯუაზიული თოკი.

საქაო — ჯოჯოხეთი.

საბალახე — ერთგვარი ხფანგია, რომელსაც შვიერი თვალ-აზნაურობა ხმაობას შინაური ფრინველების და ოთხფეხი ცხოველების დასაქრათ. როცა

შვიერი აზნაურის ქათმის ან ცხვირის ხორცი მოგნატრება საბალობაზე გადის.

საგმირი — საქმე საგმირი დღეს თავდასხმა და ძარცვა-გლეჯაა.

სახუდარი — კეთილ ცხოვრების მიჩვეულადამიანთა საყუდელი.

სადგური — სამხედრო ბანაკი.

სადღვემბელი — სასულიერო სასწავლებელი.

საეშაქო — ეშაქის მათრახის სასივრცო ალაგი.

სავაქი — ტყუილების სათავე.

საზნორი — ჩინ-ორდნებით დაჯილდუებული-დამსახურებული ადამიანი.

საზურგე — კეტი და მათრახი.

სათავანო — ძირითადი კანონები.

სათუთი — ბურჯუა ინტელიგენტი.

საიქიო — შორეული ციხობი.

საკრებულო — უსაქმოთა თვეშესაქცივი ალაგი.

სალაგმე — სალაგმე კბილი, ე. ი. მოქაული.

საღხინო — ჩოხოსნების გასართობი ალაგი.

სამართალი — დახვრება, ჩამოხრობა, პაგრომები და ცემა-ტყევა. ე. ი. სამართალი ჩქარი და სწორი.

სამარე — რუსეთის მოქალაქის მოსასვენებელი ალაგი.

სამრწუნველო — ისეთი დაწესებულება, სადაც მზრუნველები მხოლოდ თავისთვის ზრუნველ.

სამრველი — სკოლა, ე. ი. ყრბთათვის გამოსალაყებელი ალაგი.

სასონ — მოკლილი მწერლი.

სამუშაო — მუშის სიხშირე.

სამყარო — ფრთებშესხმულ პოეტის საოცნებო ასპარეზი.

სამშვიდობო — ისეთი თავშესაფარი, სადაც რუსეთის მოქალაქის ხელშეუხებლობა დატულ იქნება, ე. ი. კუბო.

სამშობლო — დასაძინებელი წამალი.

საბატიზო — უფასო ოთახი.

სარგებელი — სულის ამოსახდელი მანქანა.

სახაფლი — გლეხების გადასახლეობელი ალაგი.

სასმელი — მუშის მოსაფრენი საშუალება.

(შემდეგ იქნება)

დებეშები.

მშთახინი. ქალაქის კასას შვიდი შვიარაღებული ვირთხა დასცემა, მძიმეთ და-

უჭრიათ საქმის ქალაღები და ვეკსილის ბლანკები. ბოროტ-მოამქმენი იძულებულად გახდენ უკუტყუილად უფულოთ, ვინიდან ამის მაგვარი კასაში კარგა ხანია არაფერი მოიპოვება.

მითოზა. თვლილიდან ჩამოსულმა ქართული დრ. დასის კომიკებმა შესანიშნავად წარმოადინეს ბსენის დრამა ბრანდი. ხალხის სიცილ-ხარხარს ბოლო არ უჩნდა.

ბათუში. ქუთაისის კასის ამბავი რომ აქაც არ გამოვლენ ვანკარგულემა გამოვცა კასიდან გაიტრიალ საქმის ქალაღები, ხოლო რაიცა შეგებდა ფულებს, ამ მხრით დიდი ხანია მარხულობს ჩვენი კასა.

მითოზა. ახლო მომავალში მოვილიან „ეშაქის მათრახს“ ერბილ თაყაიშვილი, სემა და ილიკო ბახტიძის „პატრისცემლათ“.

მეფო სვანეთი. ახლად ვადაცვალებულ ქელოშვაც გარდამხმარს ანდერძათ დაუტოვებია: ჩემს ნათესავ შაშვე გელოვანთან ერთათ დამასდღეავეიო.

ამის გავრებაზე განსვენებული გელოვანი სამერეში ვადაბრუნებულა.

რ უ ს ე თ ი.

მოსკოვი. ყველა ადგილობრივ ეკლესიებში ვადახდოლ იქნა სამშვიდობო პარკლისი პურიშეყების „ვიბორშიკთა“ არჩევნა გამო.

ქიუნიევი. კრუშევანი გულის ფანქვლით მოვილიდა ხოლერას, რომ მი. ცვალეშულთ რიცხვის ვადიდებთ თავისი კანდიდატურის ვაყვანა უზრუნველ ეყო. იმედი აუსრულდა.

უ ც ხ ო ე თ ი.

თიხარნი. რუსეთის ელჩმა პოტრეტტი ვიუცხდა შაჰს, კანსტიტუციაზე ხელის მოწერისათვის და ამასთანავე ურჩია წესიერების აღსადგენათ რუსეთის მაგალითით იხელმძღვანელოს.

მენა. იმპერატორი იოსები სრულიად გამოკეთდა: მდა 90 გრადუსი აქვს სიცხე ჩინებული, პულსი სათუში 17; აცივებს დღეში ათჯერ. ექიმები იმედს იძლევიან, რომ თუ სენი ვავილის საშუაში აღარაფერი იქნება.

პარიზი. მინისტრები ფრიად კარგ ვუნებაზე არიან, რადგან მაროკოში ვავზანელი რაზმი ჩინებულათ ასრულებს თავისი **ცივილიზატორულ** მისიას ადგილობრივ მკვიდრთა ვანათლების შესახებ. მართლაც ცეცხლ-ვანჩინილი სოფელ-ქალაქებისაგან მთელი მხარე ვანათებულა.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა ნ ი .

ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემდეგ ვარდაიცვალა
ფედერალისტების სვინდისი,
 რასაც რედაქცია „ისარი“ გულითათვის მშუხარებით აუწყებს თავის მკითხველებს.

კონკის მოლოდინში ქირავდება ოთახები!

ს ა ხ ა ნ რ ო მ თ ა ბ რ ი .

ხელ 14 ოქტომბერს გვიმართება კონკრტი შემდეგი პროგრამით:

- 1. ხალხის ხორა:**
 ახ, დრონი, დრონი, ნაქვინ მტკარადა, წარიდენ გაქვენ სიხამბურს ჩქარათ.
- 2. „კადემია“**
 „დაღმართ-დაღმართ წამოვდილი ჩქარ-ჩქარა, სრამში ჩაველი, ნუ თუ ექვ არ ცნარა?!
- 3. ფედერალისტები:**
 ოხ, ხალხო, ხალხო! როგორ გჩვენეთ?! რომ შენ მგობობა ჩვენ შაგენვეთ?! გვითხარ: თვალში რით ავიხიეთ, რომ დებუტატთ ჩვენ ავიგრიოთ?! თუმც „ბოიკოტი“ გამოავხადელი, მაგრამ ჩუბ-ჩუბთ ბერესა ვეცადეთ...
 თუ ფონს ვერ გავალთ, არ გვიდებ ბრალთ: მიგაწადელი „ეს-დემ“ დაგიდათ თვალთ“;
- 4. „Baton“-ი.**
 „გურავ არ სწანდა „ამერ-იგინი“
 ოხ, ღმერთი ჩემო მთლად დაბრევი!“
 ხალხის მაგივრათ მოგაწაფეა (ხალხოდ თვალ-ბურჯის წუმპე-მორავი.
 წვივდ საღმე გავაიყუმო,
 რომ სირსებისგან არ ბავიყუმო!“
- 5. ბუნის:**
 ვლესა და ვლესა მე „ნიშაღუსა“,
 მაგრამ ვერ გზღავთ მიხან დაღუსა!“

ღ ე ა მ ე ბ ი .

ოდესა, აქაურ გენერალ-გუბერნატორს შემდეგი შინაარსის ტელეგრამა მოუვიდა სტოლინისაგან: „სოტა ხნით შევიჩრეთ „პაგრომები“ ჯერ-ჯერობით საქირო არ არი.

პეტერბურგი. პრემიერ მინისტრს მისილს და მისილს შუქარის წერილები დღეროეინისაგან: „ახლო... ახ, ახლო გინდივართ, როცა ზურგი გვიმავრეთო?? მოიცადეთ, კიდევ დაგვირდებთ ჩვენი თავი!“ „не плюй в колодезь, пригодится воды напишется!“

საქიოდან. გრინგუტი იტკობინება: „ინოროდლებით საესვა აქაურობა, საქიროა, „პარუსენი“—ქემბარტი რუსები ბლომით გამოგზავნეთ“.

6. აზიანი.

არუხველბი:—გაჩერლით თქვე ოხრებო ჰაავის კონფერენციის გათავებამდე რაგომზე და მერე თუ გინდო შექამთ ერთმანეთი.

„ა ლ ო მ კ ი ს ი — ტ ა ბ ი ძ ი ა .

ერთა ქართული „მესაღრ“ დიდებულ ოქტომბრის დღეებში მრავალ-რიტეტუან ხალხს დაქვადა მდღეადან:
 „ამისხავებო! მთავრობამ ვითამ გაღმო-გვიგდა რაღაც თავისუფლება, მაგრამ აი დღეს თითხვე ტღადამს ალოკოს თავისი ფურთხიო“.

ეს თუა მას უმის შინა. ხოლო დღევანდელი „ალოკოს“ ტაქტიკა „ნიშაღრის“ მიერ შეწოდებაში შემოდებელი, სულ სხვა გვასა. ზატეგეშედი და „კალომბურებით“ მოსუბურ რედაქცია ისეთ ნსტოპებს შეება და ისე უხომით თურთხება, რომ ხოჯაურ კეთად მოწოდებენ „სუქმარტია“ ქართულიდან მისუქეს კაციებსაში. დაუხოგვლია კალ-ფურთხებაში, მაგრამ თუ დასწარდა არც ალოკოს დაურადება.

მაგალითი 1. „ნიშაღრის“ № 6 ბ მ მ რავალებტომ ზატარა დღესი დასწერა ქართველ ანარქისტ კომუნისტებს, სხადესხვათა შორის ანარქისტი ამბობდა:

- „ღმცქვემ ვაფთხე ვრობა გვირანია საფრანგეთიო“
- „სხვის ჯიბეში ხელს რომ ვურე მითობა ვარ კომუნისტი“
- „გომიებს რომ დავგზავნით მას უკირავთ ხელში ლიტო“.

„და როცა კი ხელს მოვიდებთ სხვის ჯიბიდან ერთ ორ გროსსა მკლავი მკლავს მადხვეულინი მივამურებთ „პალერმოსა“
 „იმუშებო და ვლენხო კაცნო,
 „ამხანავრო მონებისა“

და სხვა ამგვარი ავტორის შესაფერი ცნობები. მარეული სტრეიხინის ცხდადი სწანს, რომ ავტორს სსსუში უტხოვითიდან დაბრუნებული ანარქისტები უყვს, ხოლო უანსხელი ორი სტრეიხინი ცხადუთეს რომ ის გულისხმოს „ცნობალი“ ფურცლებს ავტორებს. ქსეც რომ არ იყოს და ავტორს ცანსაზღურუ-დი ზირები და ნამდვილი ანარქისტები არ ყავდეს სასუში, მაშინ ის ლექსის სთავურს, ახ სიტუაცს ანარქისტს ფრხხილებში ჩასყამდა, მაგრამ „ნიშაღრის“ გმირების ხათადაც აში მდგომარეობს, რომ ისინი სწორეთ თავის რედაქციაში და ისიც კავაფურთხებას დროს აინა გამბრება.

რავდეს ჩვენს აქვებებს მისცხეს, შეუცდესხეს, სმარალნი მოაკვეენ და თავისი ბადანაფურთხი რედაქციის ზირთ ადოკეს.

„ნიშაღრის“ მე-8 ნომერი დასხვებს: „სხხოგაღებაში ხმა ვაგრეცდა, ვითომც „ნიშაღრის“ № 6 დაბეჭდული ზამფურტი „ქართ. ანარ. კომ.“ მისარული იყოს იდეურ ანარქისტებს. ჩვენ ამით ვამოწმებთ, რომ ეს შეუება ურდლო ქურდაცეცესო“.

„იდეური“ ანარქისტები აზობთ თითარ ბრანხებიან ან „ზამფურტის“ ავტორები!

მაგრამ საკვირეულია თქვენმა მზემ ასე უსირცხვილოთ ჟურ ერთა გავურთხება და მერემე მისი ალოკვა.

„ნიშაღრული“ მკონებისა და სტერიკოსების ენახე ეს ნიშნეს „კავამურებით“ წერას.

დემრთმა ხელი მოუშრთოს!!!
 №

რედაქტორ-გამომცემელი
ო. ბოლქვაძე.

„ბეჭდება და მალე გამოვა სახალხო ქართული

კეღლის კალენდარი

„გრომის“ სტამბის გამოცემა
 კალენდარიში მოთავსებული იქნება საუკეთესო ცნობებით თანამედროვე ცხოვრებიდან, დამბეჭდვება მიზნადილი ფორმატისა ორის კრასული და ველირება 35 კაბ.

ვინც ნაღდ ფულზე ან ფასდაღებით გამოიწერს ანა ნაკვეთ ასი ცალკის დეკომბა 20%/, სახო-გადოდ ვგინტებას და პარტიით მიოდლელებს ეთ-მობა 15%/.

ადრესი: **Тифлис. Типография Товарищества „Трудь“ для Календаря.**